Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 82.421 van 27 september 1999

A. 65.855/VIII-1244

In zake : **HENIN** José,
rue de Behogne 20
5580 Rochefort,

tegen :

DE POST.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 6 oktober 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij José HENIN de nietigverklaring vordert van de beslissing d.d. 17 juli 1995 waarbij het directiecomité van DE POST hem bij ordemaatregel naar het postkantoor van Libramont-Chevigny X verplaatst;

Gelet op arrest nr. 56.357 van 17 november 1995, waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van dezelfde beslissing wordt afgewezen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HENSENNE, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 10 maart 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 23 juni 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 3 september 1999;

Gehoord het verslag van Mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. VANDER HEYDEN, loco Mr. MASSART, advocaat, die voor verzoeker verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer HENSENNE, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Verzoeker is in dienst getreden op 29 maart 1971 en was op het ogenblik van de bestreden handeling postontvanger in het postkantoor van Rochefort.

2. Op 1 juli 1994 vraagt een vrouwelijk personeelslid, onderpostontvanger te Rochefort 1, die om gezondheidsredenen niet tot die betrekking toegelaten werd, de tegen haar geplande beslissing van ontslag van ambtswege te herzien, op de grond dat haar gezondheids-

problemen begonnen zijn nadat zij op het postkantoor van Rochefort begon te werken en "een gevolg zijn van het ongewenst seksueel gedrag van [haar] postontvanger".

3. Die feiten zijn door de gewestelijke directeur aan de administrateur-directeur van DE POST meegedeeld. Op 12 juli 1994 schrijft de inspecteur-generaal aan de gewestelijk directeur : "... gelieve op zorgvuldige wijze een onderzoek in te stellen naar de feiten die de postontvanger van Rochefort ten laste worden gelegd en zo snel mogelijk bij mij daarover rapport uit te brengen".

4. Op 11 augustus 1994 zendt de gewestelijk directeur een vertrouwelijk rapport aan de administrateur-directeur. Dat rapport bevat een relaas over het onderzoek dat de schrijver van het rapport heeft ingesteld door de aanklaagster, andere personeelsleden en verzoeker te ondervragen; het bevat onder meer de volgende overwegingen :

" (...)

7. Omtrent postontvanger José HENIN

Ik stel mij tot taak zijn geval in het licht van de enige ingediende klacht, die van mevrouw N, te onderzoeken. ...

Zoals in punt 3 en met name in punt 3.4. wordt uitgelegd, wordt de klacht van betrokkene niet door de uiteengezette feiten bevestigd.

De situatie waarin zij als tijdelijk personeelslid heeft gewerkt, lijkt mij volkomen normaal. Niets wijst erop dat zij met modellen 9 achtervolgd werd en als dat wel zo was, dan was dat om voor de hand liggende redenen.

De bekritiseerde heer HENIN verdedigt zich en haalt gegevens aan uit het leven van zijn bediende die hij herhaaldelijk heeft proberen te helpen (...) wat het personeel van Rochefort mij gerapporteerd heeft.

Op basis van de over haar verstrekte gegevens en haar contacten rijst de vraag of er geen andere redenen voor de gezondheidstoestand van mevrouw N ...

zijn dan het ongewenst seksueel gedrag waarvan zij het slachtoffer zou zijn geworden.

Uit het onderzoek blijkt dat negen getuigen (...) bevestigen dat ze niets abnormaals aan het gedrag van de heer HENIN hebben gemerkt, terwijl drie vrouwelijke personeelsleden over hem te klagen zouden hebben gehad.

De postontvanger ontkent de feiten die hem door die drie personeelsleden ten laste worden gelegd en aangezien de verklaringen tegenstrijdig zijn, kan ik niet weten wie gelijk heeft, te meer daar sommige getuigen (...) duidelijk voor hun postontvanger zijn en de beschuldigingen tegen hem niet kunnen geloven.

Hoe dan ook, aangezien de klacht niet door de feiten wordt bevestigd en aangezien er tegenstrijdige standpunten worden verdedigd zonder dat de waarheid kan worden aangetoond, ben ik van oordeel dat ik de heer HENIN niet tuchtrechtelijk kan vervolgen.

(...)

Voor de goede orde zal een afschrift van dit rapport ter ondertekening worden voorgelegd aan de heer HENIN die ik zeer dringend de raad geef zeer voorzichtig te zijn in zijn omgang met het vrouwelijke personeel.

(...)".

5. De algemene inspectie heeft vervolgens een onderzoek ingesteld. Dat onderzoek eindigt met een nota d.d. 8 maart 1995 van inspecteur-generaal HENDRICK. Daarin staat onder meer het volgende te lezen :

" (...)

5.6. Wat de sfeer op het werk en de kwaliteit van de dienstverlening op het postkantoor van Rochefort betreft die in verscheidene getuigenissen aan de kaak werden gesteld, zijn de meningen verdeeld, naargelang van de groep waartoe men zich richt.

(...) er zijn twee "kampen" : het eerste kamp heeft het over een idyllische situatie, zowel voor de contacten met de klanten als voor de relaties onderling; het andere kamp bestempelt daarentegen de sfeer als slecht en de service aan het loket als ronduit klantonvriendelijk.

Uit het onderzoek van de statistieken die tijdens de jongste vijf jaar in het postkantoor zijn opgemaakt, blijkt dat het aantal loketverrichtingen stabiel gebleven is, terwijl het nationaal gemiddelde tijdens dezelfde periode met 9 % gedaald was.

In het onderhavige geval gaat het dus om indrukken die helemaal niet door de feiten worden bevestigd. Die indrukken zijn evenwel veelbetekenend voor de verrotte sfeer die in dat postkantoor heerst en die, daar ben ik zeker van, aan het machtsvacuüm te wijten is.

(...)

11. Algemene opmerking en slotopmerkingen

11.1. Het koninklijk besluit van 18 september 1992 bevat een zeer ruime definitie van het begrip "ongewenst seksueel gedrag op het werk", namelijk : "elke vorm van verbaal, niet-verbaal of lichamelijk gedrag van seksuele aard waarvan degene die zich er schuldig aan maakt, weet of zou moeten weten, dat het afbreuk doet aan de waardigheid van vrouwen en mannen op het werk".

11.2. Willen wij niet in het Amerikaanse syndroom vervallen, dan moeten wij de zaken evenwel relativeren en mogen wij ons oordeel alleen op eensluidende gegevens baseren.

Van de avances van HENIN wordt geen enkel bewijs geleverd, aangezien deze, luidens de verklaringen, steeds plaatsvonden zonder getuigen.

Bij gebrek aan bewijzen rusten verscheidene eensluidende vermoedens op betrokkene, aangezien vier personen die niet permanent met elkaar in contact staan hem volgens een bijna onveranderlijk schema beschuldigen (...)

11.3. Die dames leken mij eerlijk. Dat is mijn innerlijke overtuiging. In tegenstelling met wat HENIN beweert, heb ik er moeite mee te geloven dat een complot is gesmeed enkel en alleen om C. N... tegen een eventueel ontslag te beschermen" (...)

(hierna volgt een opsomming waarin verzoekers gebrek aan gezag, stiptheid en nauwgezetheid wordt gehekeld)

" (...)

In die omstandigheden oordeelt de algemene inspectie in overeenstemming met de Dra 3.2. en de Drp 7 dat zowel HENIN als zijn personeel een dienst zou worden bewezen als hij in een ondergeschikte positie zou worden verplaatst naar een kantoor in een andere regio dan die waar hij nu werkzaam is.

(...)".

Onderaan die nota staat de handgeschreven vermelding "voor akkoord", gevolgd door de handtekening van de afgevaardigd bestuurder. Verzoeker heeft deze nota, net zoals het rapport van de gewestelijke directie, voor gezien ondertekend.

6. Op 15 maart 1995 vraagt de afgevaardigd bestuurder aan de gewestelijk directeur verzoeker het gebruikelijke formulier te bezorgen. Hij eindigt zijn brief als volgt : "In dat verband betreur ik uw ondoortastend optreden in deze zaak. Zonder dat, had het onderzoek sneller kunnen worden afgerond en had bijgevolg een tuchtstraf kunnen worden opgelegd, gelet op de tijd die is verstreken sinds u van de eerste feiten op de hoogte bent gebracht".

7. Op 2 mei 1995 wordt een voorstel tot verplaatsing bij ordemaatregel gedaan; het gebruikte formulier draagt als opschrift "tuchtprocedure"; de term "tucht" is evenwel geschrapt en vervangen door "bij ordemaatregel"; zo ook zijn de woorden "voorlopig voorstel voor een tuchtstraf" vervangen door "voorstel tot verplaatsing bij ordemaatregel". Het voorstel is gemotiveerd als volgt :

" tijdens de periode van september 1994 tot maart 1995 zijn basisplichten als hoofd van een postkantoor verwaarloosd te hebben en de sfeer in zijn kantoor door zijn algemene gedrag te hebben verknoeid. Hij is door drie vrouwelijke personeelsleden, van wie er nog twee in Rochefort werken, van ongewenst seksueel gedrag beschuldigd. Dat algemeen slecht gedrag wordt aan de kaak gesteld in de conclusie van het rapport

van de algemene inspectie 1.2.F. (bijlage bij deze brief - punten 11.5.1. tot 11.5.6.).
Betrokkene mag in zijn huidige dienstwoning blijven wonen".

8. Op 3 mei 1995 wordt aan verzoeker de volgende nota gericht :

" Gelieve er goed nota van te nemen dat ik besloten heb u met ingang van 8 mei 1995 de leiding van het postkantoor van Rochefort te ontnemen (desinstallatie op dezelfde dag).

Vanaf 9 mei wordt u bij bewarende maatregel in het belang van de dienst in een ondergeschikte positie ter beschikking gesteld van het postkantoor Marche 1".

9. Verzoeker heeft de wens geuit door de commissie van beroep te worden gehoord. Op 20 juni 1995 is hij, bijgestaan door zijn raadsman, door die commissie gehoord. Het advies van de Commissie luidt als volgt :

" dat volgens artikel 107 van het administratief statuut van de postambtenaren "de verplaatsing bij ordemaatregel naar een andere postentiteit wordt toegepast als het nodig blijkt de betrokken ambtenaar van werkkring te doen veranderen", dat voor vijf op de zeven leden uit het dossier blijkt dat aan de in artikel 107 gestelde voorwaarden is voldaan : de heer HENIN heeft zich niet als een goede chef gedragen, in zijn hoedanigheid van onmiddellijke chef heeft hij niet de maatregelen getroffen die tegen sommige leden van zijn personeel noodzakelijk waren en is hij daardoor in zijn basisplichten tekortgeschoten (artikel 79 van het statuut), hij heeft een slechte sfeer en clanvorming op zijn kantoor laten ontstaan : dat dit gedrag het ernstige en onpartijdige image dat hij als onmiddellijke chef moet hebben, heeft bezoedeld, dat hij in die hoedanigheid naar zijn personeel moet luisteren om het te begrijpen, maar privé-leven en beroepsleven gescheiden moet houden.

Wat de beschuldigingen van ongewenst seksueel gedrag betreft dat drie vrouwelijke personeelsleden tegen hem hebben ingebracht : hoewel daarvan geen enkel sluitend bewijs is geleverd aangezien zo'n gedrag zich voordoet als er geen getuigen zijn, mag evenwel niet uit het oog worden verloren dat die personeelsleden ondergeschikt zijn aan verzoeker, dat sommige beschuldigingen nauwkeurig zijn en dat twee van die personeelsleden nog in Rochefort werken.

Bijgevolg zijn deze vijf leden van mening dat de verplaatsing bij ordemaatregel die ten aanzien van de heer HENIN werd voorgesteld, moet worden toegepast.

Een lid stelt voor betrokkene niet bij ordemaatregel te verplaatsen, gelet op zijn sociale en gezinssituatie.

Het zevende lid onthoudt zich".

10. Op 17 juli 1995 heeft het directiecomité ermee ingestemd dat betrokkene bij ordemaatregel naar het postkantoor van Libramont-Chevigny X wordt verplaatst. Dat is de bestreden handeling;

Overwegende dat verzoeker drie middelen, het derde, het negende en het elfde van zijn verzoekschrift, ontleent aan schending van de rechten van verdediging; dat hij in het derde middel uiteenzet dat de verwerende partij twee stukken uit het dossier heeft genomen toen ze het aan de commissie van beroep heeft overgelegd en die er vóór de uiteindelijke beslissing weer heeft bijgevoegd; dat verzoeker in het negende middel uiteenzet dat hij zich niet behoorlijk heeft kunnen verdedigen tegen de verwarde, onnauwkeurige en niet-bewezen of tegenstrijdige gegevens die aan de bestreden handeling ten grondslag liggen; dat hij kritiek heeft op de manier waarop de verhoren zijn verlopen en het onderzoeksrapport van 8 mei 1995 als tendentieus beschouwt; dat hij tegen dat rapport onder meer inbrengt dat geen rekening is gehouden met drie getuigen die zijn eigen verklaringen staven; dat hij zich ook beklaagt over het feit dat hij niet met de aanklagende partijen is geconfronteerd; dat hij in het elfde middel kritiek levert op bepaalde bijzondere punten van het rapport van 8 mei 1995, inzonderheid doordat het rapport gewag maakt van een stuk dat zich niet in het dossier bevindt, niet de rapporten bevat die verzoeker had gevraagd, melding maakt van arbeidsverzuim waarover verzoeker zich niet heeft kunnen rechtvaardigen en tegenstrijdige bevindingen en subjectieve beoordelingen bevat;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de stukken die niet aan de commissie van beroep zijn bezorgd, betrekking hebben op individuele verklaringen die in het onderzoeksrapport zijn samengevat, dat ze uit het dossier zijn gehaald om te voorkomen dat verzoeker wraak neemt op degenen die deze verklaringen hebben afgelegd en dat de gelaakte omstandigheid dat die uit het dossier zijn gehaald, verzoeker geen nadeel kon berokkenen, aangezien in de conclusie over het algemene gedrag van verzoeker met geen woord over die verklaringen wordt gerept; dat de verwerende partij van oordeel is dat een confrontatie niet verplicht was en ondoeltreffend of zelfs schadelijk voor het belang van de dienst zou zijn geweest; dat ze uiteenzet dat door het onderzoek dat op basis van vooraf vastgestelde vragen was verricht, in zeer korte tijd een vijftigtal mensen konden worden gehoord, zonder dat het normale werk van de dienst daaronder leed; dat ze opmerkt dat verzoeker de bezwaren dat het onderzoek tendentieus, overdreven streng en subjectief was en dat geen tact en discretie aan de dag gelegd is, niet heeft opgeworpen tijdens de procedure die aan de bestreden handeling is voorafgegaan; dat de verwerende partij in verband met het stuk dat zich volgens verzoeker niet in het dossier bevond, oordeelt dat het bezwaar niet relevant is, aangezien dat rapport geen invloed op de bestreden handeling heeft gehad; dat ze in verband met het arbeidsverzuim van verzoeker aanvoert dat hij wel de kans heeft gekregen zich daarover te rechtvaardigen;

Overwegende dat het belangrijk is de aard van de bestreden maatregel tot verplaatsing te bepalen, wil men de voormelde middelen beantwoorden; dat de auditeur-rapporteur het bepalen van de aard van die maatregel, waarop het eerste middel van het verzoekschrift betrekking heeft, samen met het derde, het negende en het elfde middel heeft onderzocht; dat er dus geen grond is om de debatten over dat punt te heropenen;

Overwegende dat verzoeker aanvoert dat de bestreden handeling een tuchtstraf is die bovendien verjaard is;

Overwegende dat de verwerende partij verwijst naar artikel 107, § 1, van het administratief statuut van de postambtenaren dat betrekking heeft op verplaatsing bij ordemaatregel; dat ze onderstreept dat een tuchtstraf in verband met ongewenst seksueel gedrag als zodanig uitdrukkelijk uitgesloten is en dat niets erop wijst dat een tuchtstraf gepast zou zijn geweest of op basis van de in aanmerking genomen gegevens zou zijn aanbevolen;

Overwegende dat verzoeker enerzijds ten laste wordt gelegd dat hij tekortgeschoten is in zijn basis-plichten als hoofd van een postkantoor en door zijn algemene gedrag de sfeer in het postkantoor heeft verknoeid en dat hij anderzijds door drie vrouwelijke personeelsleden, van wie er nog twee in Rochefort werken, beschuldigd is van ongewenst seksueel gedrag; dat zelfs als het begrip "tuchtstraf" uitdrukkelijk uitgesloten is omdat de beschuldiging van ongewenst seksueel gedrag verjaard is, de bestreden beslissing desalniettemin kennelijk op grond van het gedrag van verzoeker genomen is; dat de bestreden handeling bijgevolg niet als een gewone maatregel van interne orde kan worden beschouwd;

Overwegende dat een maatregel van orde die op grond van het gedrag van een personeelslid is getroffen, zelfs als hij niet als een straf wordt beschouwd, toch moet voldoen aan fundamentele procedurewaarborgen, zoals het duidelijk meedelen van de bezwaren en het volledige dossier, zowel aan het personeelslid als aan het orgaan dat eventueel met het instellen van een onderzoek of het verstrekken van een advies belast is; dat het bovendien aan de overheid is om vast te stellen of de ten laste gelegde feiten zich werkelijk hebben voorgedaan; dat in casu uit het volledige dossier en inzonderheid uit het

advies van de Commissie van beroep blijkt dat de ten laste gelegde feiten inzake ongewenst seksueel gedrag nooit bewezen zijn; dat ook vaststaat dat noch de ambtenaar die met een onderzoek was belast, noch de commissie van beroep het volledige dossier heeft gekregen; dat aan verzoeker zelf, op fundamentele fasen in de procedure, niet volledig is meegedeeld wat hem ten laste werd gelegd en op welke gegevens de bezwaren steunden; dat de redenen die de verwerende partij daarvoor heeft opgegeven, a posteriori zijn opgegeven en bovendien niet relevant zijn aangezien het niet aan de overheid staat om welke reden dan ook te snoeien in een dossier dat zware gevolgen voor het personeelslid kan hebben - zoals in casu het geval is; dat de middelen in dat opzicht gegrond zijn;

Overwegende dat de overige middelen van het verzoekschrift niet meer behoeven te worden onderzocht, aangezien ze, gesteld dat ze gegrond zijn, niet tot een ruimere nietigverklaring kunnen leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van 17 juli 1995, waarbij het directiecomité van DE POST José HENIN bij ordemaatregel verplaatst naar het postkantoor van Libramont-Chevigny X.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op zevenentwintig september 1900 negenennegentig door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

M.-Cl. HONDERMARCQ. **J.-Cl. GEUS.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**